

Έκθεση του 2022 για τη μετανάστευση και το άσυλο: η έγκριση του συμφώνου για τη μετανάστευση και το άσυλο παραμένει καίριας σημασίας για την επίτευξη διαρκούς προόδου

Brussels, 6 Οκτωβρίου 2022

Η [έκθεση](#) παρουσιάζει τις βασικές εξελίξεις στον τομέα της μετανάστευσης και του ασύλου και προβαίνει σε απολογισμό της προόδου που επιτεύχθηκε στο πλαίσιο του νέου συμφώνου για τη μετανάστευση και το άσυλο κατά το προηγούμενο έτος. Προσδιορίζει τις βασικές μελλοντικές προκλήσεις και, παράλληλα, τονίζει την ανάγκη για περαιτέρω πρόοδο προς ένα υπεύθυνο και δίκαιο σύστημα διαχείρισης της μετανάστευσης στην ΕΕ.

Από τον πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, ο οποίος προκάλεσε τον μεγαλύτερο αναγκαστικό εκτοπισμό ανθρώπων στην Ευρώπη μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, έως την εργαλειοποίηση της μετανάστευσης για πολιτικούς σκοπούς από το καθεστώς της Λευκορωσίας, εν μέσω πανδημίας και πρωτοφανών ταξιδιωτικών περιορισμών, και παράλληλα με τη συνεχιζόμενη, ακόμα και αυξανόμενη, πίεση στις παραδοσιακές μεταναστευτικές οδούς, η ΕΕ αντιμετώπισε κατά το τελευταίο έτος μια σειρά προκλήσεων με σημαντικές επιπτώσεις στη μετανάστευση, το άσυλο και τη διαχείριση των συνόρων. Σε κάθε περίπτωση, η ΕΕ αποδείχθηκε ικανή να αντιδρά γρήγορα, με έμπρακτη αλληλεγγύη και αποτελεσματικό συντονισμό. Ωστόσο, οι εξελίξεις αυτές μας υπενθυμίζουν έντονα ότι απαιτούνται διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στο ενωσιακό σύστημα ασύλου και μετανάστευσης, ώστε η ΕΕ να είναι εξοπλισμένη για να αντιμετωπίζει τόσο καταστάσεις κρίσης όσο και μακροπρόθεσμες τάσεις.

Ο αντιπρόεδρος κ. **Σχοινιάς** δήλωσε σχετικά: «*Η ΕΕ, όταν έρχεται αντιμέτωπη με δραματικά γεγονότα που έχουν σημαντικές επιπτώσεις στη μετανάστευση, το άσυλο και τη διαχείριση των συνόρων, δείχνει ότι μπορεί να συνδυάσει την ισχύ με τη συλλογική πολιτική βούληση ώστε να δράσει γρήγορα και αποφασιστικά. Εκτός της ΕΕ, η αποφασιστική και ενωμένη ενωσιακή δράση μπορεί να αποφέρει εντυπωσιακά αποτελέσματα. Εντός της ΕΕ, το είδος της αλληλεγγύης που δείξαμε στους Ουκρανούς πρέπει να συνεχίσει να είναι παρόν στη συζήτηση για τη μετανάστευση και να εμπνεύσει τις μελλοντικές ενέργειές μας.*»

Η επίτροπος Εσωτερικών Υποθέσεων, κ. Ίλβα **Γιούανσον**, δήλωσε: «*Ενόψει του προσεχούς συμβουλίου Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων, η Επιτροπή υποβάλλει την παρούσα έκθεση, η οποία υπογραμμίζει με σαφήνεια την επείγουσα ανάγκη για εξευρωπαϊσμό της μεταναστευτικής πολιτικής. Η μεταναστευτική αντίδραση στην παράνομη εισβολή στην Ουκρανία κατέδειξε την αποτελεσματικότητα της κοινής ευρωπαϊκής αντίδρασης. Με αυτή τη δήλωση θα συμφωνήσουν οι περισσότεροι από 4 εκατομμύρια Ουκρανοί που έχουν λάβει πρακτική και ουσιαστική βοήθεια. Οι αποτελεσματικοί έλεγχοι στα εξωτερικά σύνορα με σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων, η συνδρομή αυτών που έχουν ανάγκη και η κάλυψη των μακροπρόθεσμων αναγκών μας σε εργατικό δυναμικό, όλα αυτά απαιτούν από τα κράτη μέλη να αναγνωρίσουν ότι μπορούμε να σημειώσουμε πρόοδο στη μεταναστευτική πολιτική μόνο εάν συνεργαστούμε.*»

Εικόνα της κατάστασης

Η Επιτροπή εξακολουθεί να παρακολουθεί τις εξελίξεις κατά μήκος των κύριων μεταναστευτικών οδών:

- Η **μεταναστευτική οδός της Κεντρικής Μεσογείου** παραμένει η συχνότερα χρησιμοποιούμενη. Σχεδόν όλες οι αφίξεις πραγματοποιήθηκαν στην Ιταλία, ενώ στη Μάλτα σημειώθηκε σημαντική μείωση.
- Οι παράτυπες αφίξεις κατά μήκος της **μεταναστευτικής οδού της Ανατολικής Μεσογείου** διπλασιάστηκαν σε σύγκριση με το 2021, κυρίως λόγω της αυξημένης μεταναστευτικής πίεσης στην Κύπρο, η οποία επί του παρόντος αντιπροσωπεύει περίπου το 60 % των αφίξεων κατά μήκος της οδού.
- Στη **μεταναστευτική οδό Δυτικής Μεσογείου / Ατλαντικού**, η Αλγερία και το Μαρόκο εξακολουθούν να είναι οι κύριες χώρες αναχώρησης προς την ηπειρωτική Ισπανία και τις Κανάριες Νήσους.*
- Κατά μήκος της **μεταναστευτικής οδού των Δυτικών Βαλκανίων** εντοπίστηκαν περισσότερες από 86 000 παράτυπες διελεύσεις των συνόρων κατά τους πρώτους οκτώ μήνες του 2022,

σχεδόν τρεις φορές περισσότερες από ό,τι το 2021 και υπερδεκαπλάσιες του συνόλου της ίδιας περιόδου το 2019. Δεδομένης της απότομης αύξησης των αφίξεων, η Επιτροπή παρακολουθεί πολύ προσεκτικά την κατάσταση μέσω του δικτύου Blueprint και εντύνει τη συνεργασία με τους εταίρους στα Δυτικά Βαλκάνια, καθώς και με τα κράτη μέλη της ΕΕ που πλήττονται περισσότερο για την αντιμετώπιση της κατάστασης.

- Η κατάσταση στα **ανατολικά σύνορα με τη Λευκορωσία** εξακολουθεί να είναι σταθερή, με σημαντικά χαμηλότερο αριθμό παράτυπων διελύσεων των συνόρων σε σύγκριση με την κορύφωση της κρίσης εργαλειοποίησης το 2021.

Κύρια πορίσματα της έκθεσης

Η σημερινή έκθεση καταγράφει την πρόοδο που έχει επιτευχθεί και τις κυριότερες εξελίξεις στον τομέα της μετανάστευσης και του άσυλου κατά τη διάρκεια του περασμένου έτους, επισημαίνοντας ιδίως τα εξής:

- **Άνευ προηγούμενου αλληλεγγύη προς την Ουκρανία:** η Ευρώπη έχει προσφέρει μια άνευ προηγούμενου υποδοχή σε εκατομμύρια ανθρώπους που προσπαθούν να ξεφύγουν από τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, με την ενεργοποίηση για πρώτη φορά της οδηγίας για την προσωρινή προστασία, τη δημιουργία πλατφόρμας αλληλεγγύης και την εφαρμογή σχεδίου 10 σημείων για μια συντονισμένη ευρωπαϊκή αντίδραση (βλ. ενημερωτικό δελτίο).
- **Ισχυρή διαχείριση των εξωτερικών συνόρων:** πρόκειται για βασικό στοιχείο της προσέγγισης του συμφώνου και, συνεπώς, δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση ώστε να εξασφαλιστεί η διαχείριση των εξωτερικών συνόρων μέσω της εφαρμογής της νέας αρχιτεκτονικής ΤΠ και της διαλειτουργικότητας· να σημειωθούν σημαντικά βήματα για την οικοδόμηση ενός κοινού συστήματος επιστροφής της ΕΕ, μεταξύ άλλων μέσω του διορισμού συντονίστριας επιστροφών· και να επιβληθεί στρατηγική και διαρθρωμένη πολιτική θεωρήσεων.
- **Συνεργασία με διεθνείς εταίρους:** στη διάρκεια του περασμένου έτους, η ΕΕ ενέτεινε τις προσπάθειές της για την επιδίωξη αμοιβαία επωφελούς συνεργασίας στον τομέα της μετανάστευσης. Η ΕΕ αποτελεί κορυφαίο παγκόσμιο παράγοντα και χορηγό οικονομικής βοήθειας, με σκοπό τη βελτίωση της προστασίας και της βοήθειας προς τους βίαια εκτοπισθέντες και αυτούς που τους υποδέχονται, σώζοντας ζωές και θέτοντας τα θεμέλια για βιώσιμες λύσεις. Παράλληλα, σημειώθηκε πρόοδος στην αντιμετώπιση των ζητημάτων που αφορούν τις επιστροφές, την επανεισδοχή, τη διαχείριση των συνόρων και τα δίκτυα παράνομης διακίνησης στο πλαίσιο εταιρικών σχέσεων με καίριες τρίτες χώρες, κατά τρόπο που να εξισορροπεί τις ανάγκες των χωρών αυτών με τα συμφέροντα της ΕΕ.
- **Αντιμετώπιση των υβριδικών απειλών:** η έγκαιρη, αποφασιστική και ενιαία επικοινωνία της ΕΕ με τους εταίρους της μπορεί να αποφέρει εντυπωσιακά αποτελέσματα, όπως καταδεικνύεται από την αντίδραση στην εργαλειοποίηση των μεταναστών από το καθεστώς της Λευκορωσίας. Η Επιτροπή συνεργάστηκε με τις χώρες καταγωγής και διέλευσης, καθώς και με αεροπορικές εταιρείες και αρχές πολιτικής αεροπορίας, με σκοπό τη δημιουργία συνασπισμού για την αντιμετώπιση αυτής της υβριδικής επίθεσης.

Νέο σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο

Τα θεσμικά όργανα της ΕΕ βρίσκονται σε καλό δρόμο όσον αφορά την επίτευξη προόδου για το νέο σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο, το οποίο υποστηρίζεται επίσης από τις Προεδρίες του Συμβουλίου και από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Το σύμφωνο προσφέρει την ολοκληρωμένη προσέγγιση που απαιτείται για τη διαχείριση της μετανάστευσης με αποτελεσματικό και ανθρώπινο τρόπο.

Ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο, ο οποίος διαδέχθηκε την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο, ενέτεινε τις δραστηριότητές του τον Ιανουάριο του 2022, όταν και τέθηκε σε ισχύ ο κανονισμός για την ίδρυση του Οργανισμού.

Κατά το άτυπο συμβούλιο Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων της 3ης Φεβρουαρίου 2022, η Προεδρία πρότεινε μια σταδιακή προσέγγιση με απώτερο στόχο τη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης ευρωπαϊκής πολιτικής για τη μετανάστευση, τα σύνορα και το άσυλο. Τον Μάιο του 2022 η συντονίστρια επιστροφών ανέλαβε καθήκοντα στην Επιτροπή για να προωθήσει μια πιο συνεκτική και αποτελεσματική προσέγγιση όσον αφορά τις επιστροφές.

Τον Ιούνιο του 2022, υπό τη γαλλική Προεδρία, τα κράτη μέλη ενέκριναν τις διαπραγματευτικές εντολές σχετικά με τον κανονισμό για τον έλεγχο διαλογής και τον κανονισμό Eurodac. Πρόκειται για βασικές προτάσεις για καλύτερες και αποτελεσματικότερες διαδικασίες που θα συμβάλουν στην αντιμετώπιση της παράτυπης μετανάστευσης, στη βελτίωση των επιστροφών και στην καλύτερη στήριξη του συστήματος άσυλου.

Επίσης, τον Ιούνιο του 2022 επιτεύχθηκε πολιτική συμφωνία των κρατών μελών στο Συμβούλιο για την έναρξη εφαρμογής του μηχανισμού εθελούσιας αλληλεγγύης. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται ότι οι χώρες που διαθέτουν ικανότητες υποδοχής εκφράζουν την αλληλεγγύη τους μέσω της υποδοχής απόμων. Ο μηχανισμός εφαρμόζεται ήδη και έχει ήδη πραγματοποιηθεί η πρώτη μετεγκατάσταση.

Η Επιτροπή χαιρέτισε στις 7 Σεπτεμβρίου την πολιτική συμφωνία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Πλέον, διαθέτουμε κοινό χάρτη πορείας για το κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου και το σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο.

Βλ. την [έκθεση](#) για περισσότερες λεπτομέρειες.

Επόμενα βήματα

Το περασμένο έτος κατέδειξε την ικανότητα της ΕΕ να ενεργεί ως ένωση αποφασιστικότητας και αλληλεγγύης για την αντιμετώπιση των συνεχώς μεταβαλλόμενων προκλήσεων που θέτει η μετανάστευση προς την ήπειρό μας και των ευκαιριών που προσφέρει.

Όσον αφορά τα βασικά επόμενα βήματα, η Επιτροπή καλεί τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν τον μηχανισμό εθελούσιας αλληλεγγύης, καθώς και το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο:

- να εφαρμόσουν τον κοινό χάρτη πορείας με στόχο την έγκριση όλων των προτάσεων που έχουν υποβληθεί έως τον Μάρτιο του 2024. Η Επιτροπή θα παρουσιάσει την έκθεση αυτή στο προσεχές συμβούλιο ΔΕΥ, όπου θα συζητηθούν τα επόμενα βήματα για την εφαρμογή του χάρτη πορείας.
- να εγκρίνουν άμεσα τις θέσεις τους για όλες τις εκκρεμείς προτάσεις.
- να σημειώσουν άμεσα πρόοδο στις διαπραγματεύσεις σχετικά με τη δέσμη μέτρων για τις δεξιότητες και τα ταλέντα (αναδιатύπωση της οδηγίας για τους επί μακρόν διαμένοντες και αναδιатύπωση της οδηγίας για την ενιαία άδεια).

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να στηρίζει τις προσπάθειες αυτές και να αξιοποιεί άλλες πτυχές που επισημαίνονται στην εν λόγω έκθεση.

Ιστορικό

Το νέο σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο είναι καίριας σημασίας για την υλοποίηση της δέσμευσης της προέδρου κ. φον ντερ Λάιεν στις [πολιτικές κατευθυντήριες γραμμές](#) της. Η πρώτη [έκθεση για τη μετανάστευση και το άσυλο](#) εγκρίθηκε τον Σεπτέμβριο του 2021.

Η δεύτερη έκθεση καλύπτει όλες τις πτυχές της διαχείρισης της μετανάστευσης και της διαρθρωτικής μεταρρύθμισης του νομοθετικού πλαισίου. Επιπλέον, παρουσιάζει την αντίδραση της ΕΕ στην εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, για την υποδοχή όσων προσπαθούν να ξεφύγουν από τον πόλεμο και για την ενεργοποίηση των δικαιωμάτων προσωρινής μετανάστευσης στην ΕΕ.

Για περισσότερες πληροφορίες

[Έκθεση του 2022 για τη μετανάστευση και το άσυλο](#)

[Αλληλεγγύη της ΕΕ προς την Ουκρανία](#)

[Νέο σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο](#)

[Δέσμη μέτρων για τις δεξιότητες και τα ταλέντα](#)

[Στρατηγική Σένγκεν](#)

[Στρατηγική της ΕΕ για την οικειοθελή επιστροφή και την επανένταξη](#)

[Σχέδιο δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης μεταναστών 2021-2025](#)

*Ενημερώθηκε στις 13/1/2023, ώρα 17:15

IP/22/5985

Αρμόδιοι επικοινωνίας:

[Anitta HIPPER](#) (+32 2 298 56 91)

[Fiorella BOIGNER](#) (+32 2 299 37 34)

[Andrea MASINI](#) (+32 2 299 15 19)

Ερωτήσεις του κοινού: [Europe Direct](#) τηλεφωνικά [00 800 67 89 10 11](#) ή με [ηλεκτρονικό μήνυμα](#)